

Przez browar do gwiazd

GDZIE SIĘ PIWO WARZY, TAM SIĘ DOBRZE DARZY – MÓWIŁO STAROPOLSKIE

PORZEKAŁO. W NADMOTŁAWSKIM GRODZIE PITO I PRODUKOWANO JE OD WCZESNEGO ŚREDNIOWIECZA.

Już na początku XV w. browarnicy należeli do najzamożniejszych mieszczan, a ich piwo cieszyło się wielką popularnością. Zamawiali je możnowładcy i monarchowie. Wśród nich był hrabia Derby, przyszły król angielski Henryk IV, który wraz z orszakiem przybył na Pomorze w 1390 r. Miejscowy browar cieszył się także uznaniem żeglarzy licznie przybywających do gdańskiego portu. Zwłaszcza piwo okrętowe tzw. Schiffsbier, które w długich rejsach podawane było jako... lekarstwo na szkorbut.

KRÓL EUROPEJSKICH PIW

Najstynniejsze było piwo jopejskie, określane jako napój dubeltowy. Oznaczało to, że do jego produkcji używano dwa razy więcej siodu jęczmiennego najlepszego gatunku i cztery razy więcej chmielu niż do innych browarów. Według relacji dawnych gdańszczan „król europejskich piw” był słodkawy, z posmakami gorzkiej, obficie pieniący

się. Miał ok. 14 proc. alkoholu, ciemnorumianą barwę i smolistą konsystencję, przypominającą gęsty syrop. Piwo jopejskie często dodawano do innych browarów dla poprawienia ich smaku. Używane było również jako lekarstwo powodujące pocenie się. Sekret „króla” tkwił w sposobie jego warzenia. Trwało ono dziesięć godzin, a nie trzy, jak w przypadku innych gatunków piw. Jednak jego największa tajemnica polegała na specyficznej fermentacji, do której zamiast drożdży używano... pleśni. Dlaczego współcześnie nie produkuje się piwa jopejskiego? – Byłoby to bardzo trudne ze względu na brak podobnych surowców, jakimi dysponowali piwowarzy wiele lat temu. Ciężko jest podrobić oryginał, ale można się do niego zbliżyć. Gdyby to się udało, myślę, że takie piwo osiągnęłoby sukces. Powoli się do tego przymierzamy – mówi Wojciech Piasecki, piwowar z Browaru Piwna.

BROWARNIK ASTRONOMEM

Wzrost akcyz i podatków, jaki dotknął gdańskie warzelnictwo od końca XVI w., był gwoździem do trumny dla większo-

ści browarników. W 1621 r. Rada Miasta wydała edykt zakazujący sprzedaży pewnych gatunków piwa oraz regulujący ceny pozostałych. Wiele mniejszych zakładów upadało. Na szczęście kryzys nie dotknął Jana Heweliusza najbardziej znanego gdańskiego piwowara, a zarazem najwybitniejszego astronoma ówczesnej Polski. To właśnie dzięki dochodom z produkcji piwa mógł Heweliusz za pomocą niezwykle kosztownych przyrządów prowadzić obserwacje kosmosu, a swe spostrzeżenia drukować we własnej drukarni. Badaniami gdańszczanina zainteresował się sam król Jan III Sobieski, który wystawił dokument zwalniający uczonego od płacenia podatków. Kilkaset lat po śmierci astronoma na rynku pojawiło się jasne piwo o nazwie Hewelius. Jego produkcją zajął się browar założony w Gdańsku-Wrzeszczu. Napój o bursztynowej barwie odniósł prawdziwy sukces, wygrywając międzynarodowe festiwale. Niestety w 2001 r. wraz z zamknięciem wrzeszczańskiego zakładu sprzedaż Heweliusa została wstrzymana, a jedynym producentem piwa w woj. pomorskim został Amber z Bielkówek.

GDAŃSCY PIWOWARZY NAJLEPSI

7 lat i 6 miesięcy to czas, w którym nie warzono nad Motławą piwa. Okres pustki przerwało dopiero otwarcie Browarni Gdańsk. – Nasze piwa przygotowywane są według dawnych receptur, bez żadnych konserwantów, tak jak odbywało się to w Gdańsku od czasów średniowiecza – zapewnia Karolina Wójcik, dyrektor. Kilka lat później w mieście został założony kolejny browar. – Świadomie wybudowaliśmy go na ulicy Piwnej, przed wojną zwaną Jopejską. Nawiązujemy tym samym do dawnej tradycji tego miejsca – wyjaśnia Tomasz Rzepnicki, właściciel. Oba lokalne mini-browary zdobyły główne nagrody w konkursie Biografia, największym w Polsce festiwalu poświęconemu tematyce piwowarskiej. Piwo starogdańskie warzone w Browarni od dwóch lat niezmiennie nosi tytuł najlepszego browaru ciemnego w kraju, a piwo pszeniczne z Piwnej w 2013 r. zdobyło pierwsze miejsce w swojej kategorii. **Jan Hlebowicz**

Więcej na temat produkcji piwa dowiesz się od gdańskiego piwowara na www.gdansk.gosc.pl

Dawny browar we Wrzeszczu

ZAPOWIEDZI

Koncerty organowe

JASTARNIA. Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji oraz parafia Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny zapraszają na wyjątkowe koncerty organowe, które odbywają się w piątki o godz. 19.

W najbliższym czasie wystąpią: **9 sierpnia** – German Torre (Argentyna) i **16 sierpnia** – Marcin Miłosz Grzegorzczak. Wstęp wolny. **ale**

8. Festiwal u Jezuitów

JASTRZĘBIA GÓRA. Trwa 8. Międzynarodowy Letni Festiwal Muzyczny „Słowo i Muzyka u Jezuitów” w kościele pw. św. Ignacego Loyoli. W czasie najbliższych koncertów wystąpią: **7 sierpnia** – Marek Stefański, organy, Tomasz Ślusarczyk, trąbka oraz **10 sierpnia** – Caline Malnoury, organy, Krzysztof Kit, obój. Koncerty odbywają się zawsze w środy i soboty, o 20.00. Wstęp wolny. **ale**

Festiwal Organowy w Oliwie

GDAŃSK. Organizatorzy 56. Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Organowej zapraszają do Archikatedry w Oliwie. W czasie najbliższych koncertów wystąpią: **6 sierpnia** – Olimpio Medori (Włochy), organy, **9 sierpnia** – Jürgen Wolf (Niemcy), organy. Koncerty odbywają się we wtorki i piątki, o 20.00. **ale**